

1. Sestrojte graf funkce f , víte-li:

- $D(f) = \mathbb{R}$.
- f je lichá.
- $f(0) = 0 = f(\frac{3}{2})$.
- f je periodická s periodou 3.
- $(\forall x \in (0, \frac{3}{2})) : f(x) = 1 - x^2$.

Vypočítejte $f(1000)$, $f(\pi)$, $f(-\sqrt{2})$.

2. Nalezněte inverzní funkci k funkci f , když $Df = \langle \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2} \rangle$ a $(\forall x \in Df) : f(x) = \sin(x)$.

3. Rozhodněte, zda je posloupnost (a_n) monotónní, když

(a) $a_n = n - (-\frac{1}{2})^n$

(b) $a_n = 15n + (-2)^n$

(c) $a_n = \frac{n}{n^3+1}$

4. Rozhodněte, zda je (b_n) vybranou posloupností z posloupnosti (a_n) , když

(a) $a_n = 5^n \quad b_n = 5^{n+5}(-1)^n$

(b) $a_n = 5^n \quad b_n = 5^{5n+(-1)^n}$

(c) $a_n = 5^n \quad b_n = 25^{10n^2+5}(-1)^n$

(d) $a_n = (1 + \sin(n))^n \quad b_n = (1 + \sin(2n^3))^{2n^3}$

(e) $a_n = (1 + \sin(n))^n \quad b_n = (1 + \sin(\sqrt{n}))^{\sqrt{n}}$

5. Dokažte, že posloupnost $(\frac{n+1}{n})$ je klesající a omezená.

6. U které aritmetické posloupnosti platí, že $(a_1 + a_5 = 30) \wedge (a_3 + a_4 = 36)$?

7. Velikosti vnitřních úhlů u vrcholů v konvexním n -úhelníku jsou po sobě jdoucími členy aritmetické posloupnosti. Nejmenší úhel je $\frac{100}{180}\pi$, každý další úhel je vždy o $\frac{10}{180}\pi$ větší. Kolik stran má n -úhelník?

8. U které geometrické posloupnosti platí, že $(a_4 = -\frac{8}{3}) \wedge (a_6 = -\frac{32}{3})$?

Řešení

1. Řešení tohoto příkladu uvedu pouze na cvičeních.

2. • $Df^{-1} = Hf = \langle -1, 1 \rangle$

• $((\forall x \in Df^{-1}) : y = f^{-1}(x) \Leftrightarrow x = f(y)) \Leftrightarrow$

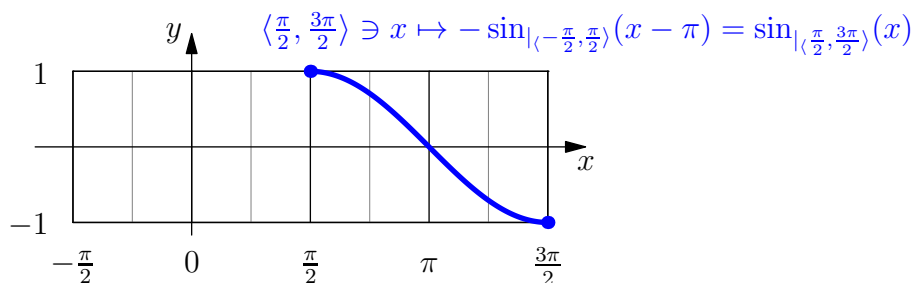
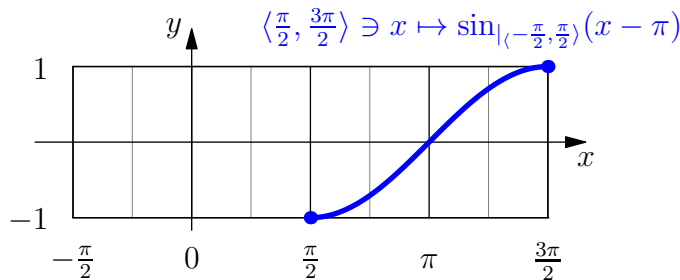
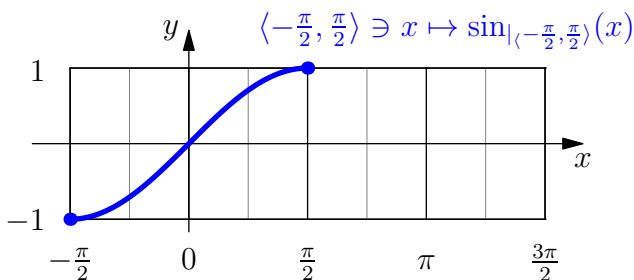
$$\Leftrightarrow ((\forall x \in \langle -1, 1 \rangle) : y = f^{-1}(x) \Leftrightarrow x = \sin(y) \wedge y \in Df = \langle \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2} \rangle) \stackrel{\sin(z) = -\sin(z-\pi)}{\Leftrightarrow}$$

$$\Leftrightarrow ((\forall x \in \langle -1, 1 \rangle) : y = f^{-1}(x) \Leftrightarrow x = -\sin(y - \pi) \wedge y \in \langle \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2} \rangle) \stackrel{(y-\pi) \in \langle -\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2} \rangle}{\Leftrightarrow}$$

$$\Leftrightarrow ((\forall x \in \langle -1, 1 \rangle) : y = f^{-1}(x) \Leftrightarrow -x = \sin|_{\langle -\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2} \rangle}(y - \pi) \wedge y \in \langle \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2} \rangle) \stackrel{\arcsin = (\sin|_{\langle -\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2} \rangle})^{-1}}{\Leftrightarrow}$$

$$\Leftrightarrow \underline{f^{-1}(x) = \pi - \arcsin(x) \wedge Df^{-1} = \langle -1, 1 \rangle}$$

Poznámka:

3. (a) $(\forall n \in \mathbb{N}) : \underline{a_{n+1} - a_n} = (n+1) - (-\frac{1}{2})^{n+1} - (n - (-\frac{1}{2})^n) = 1 + (-\frac{1}{2})^n - (-\frac{1}{2})^{n+1} = 1 + (-\frac{1}{2})^n (1 + \frac{1}{2}) = 1 + \frac{3}{2}(-\frac{1}{2})^n \geq 1 - \frac{3}{4} = \frac{1}{4} \geq 0 \implies (a_n) \text{ je rostoucí}$

(b) $(\forall n \in \mathbb{N}) : \underline{a_{n+1} - a_n} = 15(n+1) + (-2)^{n+1} - (15n + (-2)^n) = 15 - 3(-2)^n \dots \begin{cases} > 0 & \dots (n \text{ je liché}) \vee (n = 2) \\ < 0 & \dots (n \text{ je sudé}) \wedge (n > 2) \end{cases} \implies (a_n) \text{ není monotónní}$

(c) $(\forall n \in \mathbb{N}) : \underline{a_{n+1} - a_n} = \frac{n+1}{(n+1)^3+1} - \frac{n}{n^3+1} = \frac{\overbrace{(n+1)(n^3+1)}^{n^4+n^3+n+1} - \overbrace{n(n^3+3n^2+3n+2)}^{n^4+3n^3+3n^2+2n}}{(n^3+1)(n^3+3n^2+3n+2)} =$

$$= \frac{\overbrace{-(2n^3 + 3n^2 + n - 1)}^{>0}}{\underbrace{(n^3 + 1)}_{>0} \underbrace{(n^3 + 3n^2 + 3n + 2)}_{>0}} \leq 0 \implies (a_n) \text{ je klesající}$$

4. (a) $b_n = a_{k_n}$ kde $k_n = n + 5(-1)^n$; $k_1 = -4 \notin \mathbb{N} \implies (b_n)$ není vybraná z (a_n)
- (b) $b_n = a_{k_n}$ kde $k_n = 5n + (-1)^n$; $\mathbb{Z} \ni k_n = 5n + (-1)^n \geq 5n - 1 \geq 4 \implies k_n \in \mathbb{N}$
 $(\forall n \in \mathbb{N}) : k_{n+1} - k_n = 5(n+1) + (-1)^{n+1} - (5n + (-1)^n) = 5 - 2(-1)^n \geq 3 > 0 \implies k_n$ je rostoucí
 $(b_n = a_{k_n}) \wedge ((k_n)$ je rostoucí posloupnost přirozených čísel) $\implies (b_n)$ je vybraná z (a_n)
- (c) $b_n = 5^{20n^2+10(-1)^n} = a_{k_n}$ kde $k_n = 20n^2 + 10(-1)^n$; $\mathbb{Z} \ni k_n = 10(2n^2 + (-1)^n) \geq 10 \implies k_n \in \mathbb{N}$
 $(\forall n \in \mathbb{N}) : k_{n+1} - k_n = 10(2(n+1)^2 + (-1)^{n+1} - (2n^2 + (-1)^n)) =$
 $= 10(4n + 2 - 2(-1)^n) \geq 40n > 0 \implies k_n$ je rostoucí
 $(b_n = a_{k_n}) \wedge ((k_n)$ je rostoucí posloupnost přirozených čísel) $\implies (b_n)$ je vybraná z (a_n)
- (d) $b_n = a_{k_n}$ kde $k_n = 2n^3$; $(k_n \in \mathbb{N}) \wedge ((k_n)$ je rostoucí) $\implies (b_n)$ je vybraná z (a_n)
- (e) $b_n = a_{k_n}$ kde $k_n = \sqrt{n}$; $k_2 = \sqrt{2} \notin \mathbb{N} \implies (b_n)$ není vybraná z (a_n)

$$5. (\forall n \in \mathbb{N}) : a_{n+1} - a_n = \frac{(n+1)+1}{(n+1)} - \frac{n+1}{n} = \frac{\overbrace{(n+2)n}^{n^2+2n} - \overbrace{(n+1)^2}^{n^2+2n+1}}{(n+1)n} = \frac{-1}{\underbrace{(n+1)n}_{>0}} < 0 \implies \left(\frac{n+1}{n}\right) \text{ je klesající}$$

Každá klesající posloupnost je shora omezená (svým prvním členem). Navíc $(\forall n \in \mathbb{N}) \frac{n+1}{n} = 1 + \frac{1}{n} > 1 > 0$, tj. posloupnost je také zdola omezená.

6. $(a_n \text{ je aritmetická}) \implies ((\exists \delta \in \mathbb{R}) (\forall n \in \mathbb{N}) a_{n+1} = a_n + \delta) \implies ((\exists \delta, a_0 \in \mathbb{R}) (\forall n \in \mathbb{N}) a_n = a_0 + n\delta)$
 $(a_1 + a_5 = 30) \wedge (a_3 + a_4 = 36) \implies (2a_0 + 6\delta = 30) \wedge (2a_0 + 7\delta = 36) \implies (\delta = 6 \wedge a_0 = -7)$
 Jedná se o posloupnost $a_n = -7 + 6n$.

7. Mějme libovolný konvexní n -úhelník a jeho těžiště spojme s každým vrcholem úsečkou. Vznikne nám takto n trojúhelníků. Sečteme-li dohromady všechny vnitřní úhly v těchto trojúhelnících, dostaneme číslo $n\pi$. Každý z trojúhelníků má jeden vrchol v těžišti n -úhelníku a součet úhlů, které těmto vrcholům přísluší je 2π . Součet vnitřních úhlů v konvexním n -úhelníku je o 2π větší, než součet úhlů ve všech trojúhelnících, tedy je roven $a_n = n\pi - 2\pi$ a evidentně je aritmetickou posloupností (až na výjimky a_1 a a_2).

V zadání popsaný n -úhelník má úhly $b_1 = \frac{100}{180}\pi$, $b_{i+1} = b_i + \frac{10}{180}\pi$, $i = 1, \dots, n$ a tedy $b_i = \frac{100}{180}\pi + \frac{10(i-1)}{180}\pi$. Jejich součet je

$$c_n = \sum_{i=1}^n b_i = \sum_{i=1}^n \left(\frac{100}{180}\pi + \frac{10(i-1)}{180}\pi \right) = \frac{100}{180}\pi n + \frac{10}{180}\pi \sum_{i=1}^n (i-1) = \frac{100}{180}\pi n + \frac{10}{180}\pi \frac{n(n-1)}{2} =$$

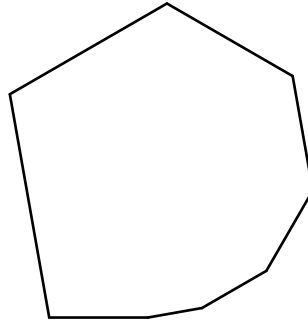
$$= \frac{\pi}{18} \left(10n + \frac{n^2}{2} - \frac{n}{2} \right) = \frac{\pi}{36} (n^2 + 19n).$$

Otázkou zůstává, zdali existuje nějaké $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 3$, že $c_n = a_n$. Jelikož

$$(c_n = a_n) \iff \left(\frac{\pi}{36} (n^2 + 19n) = \pi(n-2) \right) \iff (n^2 + 19n = 36(n-2)) \iff$$

$$\iff (n^2 - 17n + 72 = (n-8)(n-9) = 0),$$

zdálo by se, že hledaným n -úhelníkem by mohl být osmiúhelník, nebo devítiúhelník. Jeden z osmiúhelníků zadaných vlastností je na obrázku.

Proč však žádný devítiúhelník nevyhovuje zadání?

8. $(a_n \text{ je geometrická}) \implies ((\exists q \in \mathbb{R}) (\forall n \in \mathbb{N}) a_{n+1} = qa_n) \implies ((\exists q, a_0 \in \mathbb{R}) (\forall n \in \mathbb{N}) a_n = q^n a_0)$
 $(a_4 = -\frac{8}{3}) \wedge (a_6 = -\frac{32}{3}) \implies (q^4 a_0 = -\frac{8}{3} \wedge q^6 a_0 = -\frac{32}{3}) \implies (q^2 = \frac{32}{8} \wedge a_0 = -\frac{32}{3q^4}) \implies (|q| = 2 \wedge a_0 = -\frac{2}{3})$
Zadanou vlastnost splňují posloupnosti $a_n = 2^n(-\frac{2}{3})$ a $a_n = (-2)^n(-\frac{2}{3})$.